

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๖/๒๕๕๖

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลฎีกาส่งข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ (จำสิบเอก สรวุฒิ ชาราช) เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกาส่งข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๑ (จำสิบเอก สรวุฒิ ชาราช) ผู้ร้อง ในคดีอาญา
หมายเลขดำที่ อ. ๔๓๑๗/๒๕๕๓ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔
กรณีพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔
มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

ข้อเท็จจริงในคดีหมายเลขแดงที่ ๘๒๕๖/๒๕๕๒ ของศาลอาญา ระหว่างพนักงานอัยการ
สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ จำสิบเอก สรวุฒิ ชาราช กับพวก จำเลย ซึ่งเป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่
อ. ๔๓๑๗/๒๕๕๓ ของศาลฎีกา สรุปได้ดังนี้

๑. พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด กองคดียาเสพติด กอง ๓ เป็นโจทก์ฟ้อง
จำสิบเอก สรวุฒิ ชาราช ที่ ๑ ผู้ร้อง นายก่อเกียรติ เจริญนันท์ ที่ ๒ นางกนกวรรณ ชาราช ที่ ๓
และพลทหารธง โหมงอ่วม ที่ ๔ เป็นจำเลย ต่อศาลอาญาในฐานะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดโดยร่วมกัน
ผลิตและมีวัตถุประสงค์จำหน่ายในประเภทที่ ๒ (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในความครอบครองเพื่อขายโดยไม่ได้รับ
อนุญาตและเกินปริมาณที่รัฐมนตรีกำหนด ระหว่างการพิจารณาของศาลอาญาจำเลยที่ ๒ ถึงแก่ความตาย
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ ศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

๒. ศาลอาญาพิพากษา เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ ว่า ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ มีความผิด
ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๖ (๗ ทวิ) มาตรา ๑๓ ทวิ
วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๕ มาตรา ๑๐๖ ทวิ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓
การกระทำของผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทซึ่งมีอัตราโทษเท่ากัน
ให้ลงโทษฐานผลิตวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ เป็นข้าราชการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติมาตรการ
ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ จำคุกคนละ ๔๕ ปี
คำรับสารภาพของผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ ในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง

มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ จำคุกผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ คนละ ๓๐ ปี ยกฟ้องจำเลยที่ ๓ ริมเมทแอมเฟตามีนของกลางให้แก่กระทรวงสาธารณสุข

๓. ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอาญา สรุปเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายขัดรัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ที่ให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นข้าราชการ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ เพราะผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ แม้จะเป็นข้าราชการทหาร แต่ก็มีสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หากจะต้องรับโทษก็ควรได้รับโทษเท่าบุคคลทั่วไป ส่วนจำเลยที่ ๔ เป็นเพียงพลทหารถูกเรียกเข้าประจำการตามกฎหมายเพียง ๒ ปี ไม่ใช่ข้าราชการประจำตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ จำเลยที่ ๔ จึงไม่อยู่ในบทบังคับแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

๔. ศาลอุทธรณ์พิพากษา เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ สรุปว่า ผู้ร้องและจำเลยที่ ๔ เป็นข้าราชการทหาร กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น ตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ไม่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด พิพากษายืน

๕. ผู้ร้องฎีกา สรุปเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ที่ให้เพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นข้าราชการ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ในการให้สิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่จะต้องได้รับโทษจากการกระทำความผิดของบุคคลภายใต้รัฐธรรมนูญ เพราะผู้ร้องแม้จะเป็นข้าราชการทหาร แต่ก็มีสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ซึ่งหากผู้ร้องจะต้องได้รับโทษก็ควรจะได้รับโทษเท่ากับบุคคลทั่วไป

๖. ศาลฎีกาพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แล้วเห็นว่า คดีนี้ศาลอุทธรณ์ยกบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ มาใช้เป็นหลักในการวินิจฉัยชี้ขาดคดี ผู้ร้องฎีกาได้แย้งว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ใช้บังคับไม่ได้ ศาลฎีกาเห็นว่า ในการวินิจฉัยชี้ขาดคดีนี้จำต้องใช้บทบัญญัติดังกล่าววินิจฉัยคดี จึงเป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าวนี้ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งปัญหาที่ผู้ร้องโต้แย้งเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ว่า พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

ข้อพิจารณาในประการแรก กรณีศาลฎีกาส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย บังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษา คดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลอาญาและศาลอุทธรณ์ได้ยกบทบัญญัติมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ เพื่อลงโทษผู้ร้อง ซึ่งเป็นข้าราชการทหารกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ศาลฎีกาจะต้องยกบทบัญญัติมาตรา ๑๐ ดังกล่าวขึ้นพิจารณาพิพากษา เป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีและคู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น การที่ศาลฎีกาส่งข้อโต้แย้งของผู้ร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย จึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ข้อพิจารณาประการต่อมา พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ บัญญัติว่า “บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่น ของรัฐ พนักงานส่วนท้องถิ่น และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์การของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตาม รัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ”

พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “กรรมการหรืออนุกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายเกี่ยวกับ ยาเสพติด เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาลหรือ สภาท้องถิ่นอื่น ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือพนักงาน รัฐวิสาหกิจผู้ใด กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหรือกระทำความผิดตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษ เป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น”

พิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ แล้วเห็นว่า สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ฯลฯ ตามรัฐธรรมนูญมาตรานี้บัญญัติไว้ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและ เสรีภาพของชนชาวไทย ซึ่งมีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องต่างๆ อาทิ สิทธิและเสรีภาพ

ในชีวิตและร่างกาย ตามมาตรา ๓๑ สิทธิของบุคคลในครอบครัว ตามมาตรา ๓๔ เสรีภาพในเคหสถาน ตามมาตรา ๓๕ เสรีภาพในการเดินทางและเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ตามมาตรา ๓๖ เสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๓๗ เสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา ตามมาตรา ๓๘ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การโฆษณาและการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ตามมาตรา ๓๙ รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพในเรื่องอื่นๆ ที่บัญญัติไว้ รัฐธรรมนูญ หมวด ๓ นี้ ความหมายของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ หมายถึงบุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ฯลฯ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เช่น สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับใช้กฎหมายย้อนหลังตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ และสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานในคดีอาญาว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓ ทั้งนี้การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง) นอกจากนั้นข้อยกเว้นที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพจะต้องดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สำหรับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐ ที่บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด กรณีผู้กระทำความผิดเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจดำเนินการได้ เพราะการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ประกาศใช้บังคับแล้ว ส่วนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๔ ที่บัญญัติให้บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ฯลฯ มีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะในเรื่องการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ เป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ฯลฯ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการตรากฎหมายให้มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ วรรคสาม

ในส่วน of มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น จะเห็นได้ว่า “ความผิด

เกี่ยวกับยาเสพติด” ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายความว่า “การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ซึ่งยาเสพติดและให้หมายความรวมถึง การสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวด้วย” การกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจึงเป็นภัยต่อประชาชนและประเทศชาติที่ประชาชนทุกคนต้องร่วมมือกันป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด โดยเฉพาะบุคคลผู้เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ ฯลฯ มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการประชาชน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ดังนั้น เมื่อบุคคลผู้เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ฯลฯ กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น จึงเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “การจับ ค่อมขัง ตรวจค้น ตัวบุคคล หรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ ใช้บังคับกับบุคคลทั่วไป ซึ่งรวมถึงบุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ฯลฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ ด้วย และมีได้เกี่ยวข้องกับ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ในเรื่องการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจรรยาบรรณ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ แต่ประการใด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติ มาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕

นายสุธี สุทธิสมบุรณ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ